

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
18. Tipografia „Aradul”

INERTIU
se primește după tariful
Administrației și la toate
agențiile de publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 780 Lei
Pe 6 luni . 390 Lei
Pe 3 luni . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
DIRECTOR: ION MONTANU

3 Lei ex.

Reforma Camerelor de Comerț și Industrie

Arad, 27 Martie.

S'a scris și vorbit atât de mult despre această reformă. Dar fiind, însă, că publicul nostru nu este destul de orientat în chestiunile economice, și având în vedere că în presa lucrurile n'au fost discutate obiectiv, și au fost trecute aproape întotdeauna prin prisma politicii de partid aducându-se proiectului de reformă, devenit — azi lege critică cu orice preț, — vom recapitula aici această acțiune, înfățișând problema din punct de vedere superior românesc.

În ultimii patru ani a avut loc o întreagă serie de congrese și constituirii, când delegații Camerelor de Comerț și Industrie, au formulat desiderate și au stabilit principii, concretizate apoi în proiecte de reformă și unificarea organizației Camerelor de Comerț și Industrie. La toate aceste întruniri Ministerul de Industrie și Comerț s'a reprezentat delegând funcționari superiori din Minister. Am văzut pe acești funcționari luând parte activă chiar și la discuțiile congreselor.

Rapoartele delegațiilor, împreună cu proiectele de reformă au trecut la o comisie de specialiști, care curățea temeinic organizația și funcționarea Camerelor din străinătate. Conștient de importanța acestei instituții, în viața economică modernă, Comisiunea, a rezolvit problema din punct de vedere practic românesc, împrumutând îndoieli din legislația franceză și italiană, care s'au dovedit de bune și corespunzătoare stărilor dela noi.

Comerțul român geniu, în întreaga țară are nevoie de mult sprijin și de îndrumări practice. În finanțările noi, acest comerț este și mai slab. În consecință pe seama cui era să se asigure autonomia, de a cărei dor se prăpădește anumita presă, care voiește să critice cu orice preț toate actele guvernului actual?

Așa stând lucrurile temisio, care a redactat proiectul de lege, a asigurat statului dreptul de a controla prin câte un comisar funcționarea Camerelor, cari nu ar avea o compoziție românească (cum e de ex. cea din Arad), și nici nu sunt animate de spirit românesc. Natural, că acest comisar nu face parte în mod permanent din organismul Camerelor, ci el va fi numit numai acolo unde cer interesele românismului, și implicit și ale țării. Ce este mai natural decât acest lucru?

Această măsură blândă și întru toate la locul ei a iritat grozav pe minoritari și a revoltat „democratică” opoziție care după cum se știe are ca țintă intronarea libertății, egalității, și fraternității.

Nu știm ce să credem despre opoziție: o opoziție teoretică pentru cari luptă, — ori că se complăce în inconștiență, făcând o opoziție cu orice preț? Nu s'a ridicat în Camera nici un cuvânt din partea celor ce au criticat proiectul de lege, nu s'a dovedit prin nimic, că ei cunosc stările din tinuturile alipite. Astfel, de dragul formelor, s'au dus proiectului de lege modificări, cari nu trebuiau făcute. Românizarea acestor instituții atât de importante se putea face cu mult mai ușor dacă s'ar fi menționat proiectul de lege în forma lui originală.

Proiectul de lege a fost în același timp numai o reformă a organizației Camerelor de Comerț și Industrie, și o unificare a acestei organizații. Și de dragul acestei unificări s'au jertfit — spre viul nostru regret — foarte multe interese românești în provinciile alipite, în favoarea organizațiilor din vechiul regat. Am fi fost cu mult mai mulțumiți, dacă din incinta Camerei s'ar fi apelat la lumea comercială din vechiul regat, cerându-se să tolereze în organizația Camerelor de Comerț și Industrie, anumite măsuri, nu polițienești, ci de înțeles direct al statului în funcționarea și compunerea Camerelor. Aceste măsuri ar fi fost efective numai pentru tinuturile noastre, și de foarte scurtă durată. Ei, dar acest lucru nu s'a făcut, și cum pe minoritari trebuie să-i tratăm cu mângâiere — că așa ne obligă noblețea, interesele noastre naționale cad pe al doilea plan, pentru aceasta nici nu mai e nevoie de mângâieri.

S'a mai stăruit în coloanele acestui ziar asupra stărilor sociale hibride, moștenite dela opresorii de ieri, și s'au propus chiar și soluții pentru curmarea lor. Azi au voi să spunem numai un lucru. Contrastul flagrant dintre compoziția etnică a orașelor de dincoace de Carpați și împrejurimea lor, este doar dovada amără a înfrântății po-

litici de maghiarizare practică de guvernul din Budapesta. Aceste stări sunt urmele rușinoase ale nedreptăților seculare ce ni s'au făcut! Ne întrebăm, ce-am făcut noi pentru reînțegrarea noastră în drepturile ce ni se cuvin? Recunoaștem și constatăm cu toții, că ni s'au făcut atâtea nedreptăți; ei bine: nu am putut mobiliza în sufletul nostru atâtea simț de legitimă revoltă, ca să recurăm, chiar și cu mijloace excepționale, ceace ni se cuvine după sfânta dreptate? Păcătul contra ființei noastre de popor, jertfit fondul de dragul formelor. Până când mai tolerăm ca nedreptățile ce ni s'au făcut să mai dureze sfîndându-ne cu dispreț, care a fost și obârșia lor?

În stări și timpuri excepționale, cerem și măsuri excepționale!

Pentru că să facem să fie deplin înțelese simțimintele ce ne stăpânesc când scriem aceste rânduri, vom ilustra cu dovezi — cari stau la dispoziția oricuii cetitor — stările la cari facem aluziune în cele de mai sus. Suntem ferm convinși că elementul minoritar combatând proiectul de lege nu a luptat pentru autonomia Camerelor de Comerț și Industrie, pentru a salva un principiu modern în viața economică a unei țări, ci a luptat pentru ca să alămereze lumea, văzându-și periclitată o pepiniară a intereselor ei politice.

Priviți de exemplu numai compoziția Camerei de Comerț și Industrie din Arad și veți trage imediat concluziile. Închipuiți-vă de ex. că pe vremea fostei Ungării, această Camera ar fi avut ca președinte un român, vicepreședinte deasemenea, funcționarii cu toți români, — cu excepția unui secretar al trezoreriei, care să facă serviciul de translator. În plus închipuiți-vă că secretarul general ar fi fost de exemplu un membru al Comitetului de o sută al partidului național. Cu toate că Ungaria avea Camere de Comerț și Industrie cu autonomie, după care azi plâng minoritarii, întrebăm, oare cât timp ar fi existat această cameră? Ei vedeți, noi cei apostrofați de popor balcanic, necăsiindu-ne suferințele înaintașilor noștri, — tolerăm la Camera din Arad, tocmai acele stări inversate din punct de vedere românesc.

Nu ne jermăm să vorbim ogurește cu funcționarii dela Camera de Comerț din localitate; la judecătoria de arbitri se judecă în limba ungurească, secretarul general trece rar pela birou, căci face politică ungurească „di granda” Camera este pusă în serviciul politicii ungurești. Numai Dumnezeu știe cu câte jertfe duc editorii ziarului „Tribuna Nouă” la locuința fiecărui

acestui ziar, dacă sprijinul celălalt Camera de Comerț și Industrie, unui jurnal maghiar, — iar da unui cotidian românesc din Arad. Ei vedeți, și cu toate acestea se zice că reforma organizației Camerelor de Comerț și Industrie nu e bună. Da, și e destul de bună din punct de vedere românesc, căci dă posibilitate unor oameni să mențină niște stări la Camera din Arad, cari din punct de vedere românesc nu ne fac nici o bucurie. Aceasta cameră nu a avut nici simțul realității ba nici chiar bunul simț de a se româniza în mod spontan, fără ca să fim nevoiți a stăruii noi de atâtea ori pentru acest lucru, ca și când nu am cere drepturi, ci favoruri.

Ion Ciobanu.

Convenția telefonică cu Serbia

În primele zile ale lunii Aprilie d. Mihail Ion șef de divizie la P. T. T., va pleca la Belgrad ca delegat al guvernului, pentru încheierea convenției de exploatarea cablului telefonic București-Belgrad.

La încheierea acestei convenții, delegatul nostru va susține pînă la urmă ca taxele de convorbire pentru presă să fie reduse cu 50 procente, la orice oră s'ar face convorbirea.

Deasemenea va susține ca legătura telefonică să nu se mărginească numai cu orașul București ci să se poată vorbi și dela Severin, Craiova, Ploiești, etc.

D. Mihail Ion va căuta să facă angajament cu direcția poștelor din Serbia ca cel puțin două ore pe zi să putem obține legătura telefonică și cu Viena. Se știe că Belgradul are mai demult linia telefonică direct cu Viena.

Cartea Semicentenarului

„României Jună”

Arad, 27 Martie

Cu o înfrățire de trei ani a apărut înfrățit mult așteptata Carte a Semicentenarului Soc. academice „ROMANIA JUNĂ” din Viena.

Cartea aceasta pretioasă a fost alcătuită de entuziastul publicist Octavian Moșescu, președintele comitetului executiv jubilar al „României Jună” și aduce contribuțiile următorilor: Regina Maria a României, N. Iorga, Nichifor Crainic, Lucian Blaga, Mihail Sadoveanu, Adrian Maniu, Ion Pillat, Octavian Goga, Mihail Codreanu, G. Topărescu, I. Agârbiceanu, Demostene Botz, Camil Petrescu, Panait Istrati, G. Bacovia, Emil Isac, Jean Bati, Ion Buzdugan, I. Minulescu, I. Pétrovici, A. Cotrus, I. Vinea, T. Viana, St. I. Nenițescu, Ecaterina Pițig, Ionel Teodorescu, Perșaschiu, Emil Riegler, Liviu Rebreanu, Al. O. Teodorescu, Virgiliu Russo-Sirlanu, Cezar Petrescu, Elena Văcărescu, Oskar Walter Cisek, Antonio Canini, Zoltan Franyo, D. Onciul, Simion Mehedinți, Nicolae Ionescu, F. Șirato, dr. V. Babeș, V. Zaborovskii, G. D. Murgu, Ion Slavici, dr. Ioan Urban Jarnik, Tiberiu Moșoiu, C. Sasu, Ioan Istrate și Octavian Moșescu.

Ce omagiu mai mare se putea aduce memoriei lui Eminescu decât scrieri urmasilor săi pe ogorul literaturii românești, ogor răscolit adânc de plugul de oțel al genului lui?!

Nobilitatea noastră regină, care nu e suverană numai peste țara noastră întregită, ci în împărăția neafârșită a gândului, deschide solemn paginile acestei bogate cărți prin îndemnul cari ar trebui să le meargă la inima tinerilor româniilor. Urmează apoi Nicolae Iorga — acest Mihail-Viteazul al desrobirii noastre suferinți — și celalți mari scriitori ai zilelor noastre, alături de nouii veniți în republica literelor române.

Seriful acestora, oșcani ar fi, o închinarea cea mai frumoasă în fața operii superioare rămasă pe urmele lui Mihail Eminescu, care n'a fost numai un urias poet, ci și un român cu suflet deschis pentru toate suferințele și aspirațiile neamului nostru.

Societatea academică „România Jună”, care în trecut a luptat din răspuțeri pentru deșteptarea conștiinței noastre naționale, a însemnat încă o faptă bună în activitatea ei rodnică, prin editarea acestei „Cărți a Semicentenarului” ei.

Cartea aceasta va grăbi poate ridicarea monumentului lui Eminescu în Clujul viitoarelor noastre izbânte culturale.

Ar fi desigur cel mai frumos și mai glăorios monument pe care l'am dori într-o frumoasă piață a Clujului românesc!

Polonia și Danzigul

VARȘOVIA 26 (Redor). Din surse oficiale se desmiat știrile publicate în presa americană și engleză cumcă Polonia ar fi concentrat 40.000 de soldați în scop de a ataca Danzigul. Polonia n'a luat nici o măsură de mobilizare sau concentrare.

NOTE

Concordatul forțat

Arad, 27 Martie

În decursul războiului european, s'a ivit o serie întreagă de neajunsuri în viața economică, priciuite tocmai de stările excepționale ale războiului. Pentru efectele lor să nu fie prea păgubitoare, ori chiar catastrofale, statele s'au simțit obligate să ia măsuri de prevenire și opriri a desfășurării și deslegării lor libere. Între aceste măsuri numărăm și Legea Concordatului forțat (făcută de guvernul din Budapesta), pe care noi am moștenit-o în patrimoniul tuturor legilor ungurești rămase în vigoare și în împrejurările schimbate. Nu începe nici o îndoială, că legea aceasta a fost făcută cu cele mai bune intențiuni și că a răspuns unei imperioase necesități.

La încasarea pretențiilor comercianților s'au ivit neprevăzute piedeci, pentru cari ei nu purtau nici o vină. Cauza acelor piedeci o forma deranjul general, produs de războiul. Legea concordatului forțat urmărea să siliească, chiar și pe cei mai fără considerație creditori (ai comercianților), să țină cont de stările excepționale și să nu alunge pe comercianții ajunși în impasul lipsei de numerar, într-un faliment sigur. Legea concordatului forțat, silea pe creditorul comerciantului să încerce, înainte de a l'improucesu, un aranjament pacific.

Dupăcum vedeți, autorii legii au fost stăpâniți de un evident simț de echitate.

În comerț, mai ales acum după război, s'au vârit o seamă de elemente nesănătoase. Las' că au contribuit și vremurile la stricarea bunelor obiceiuri! Majoritatea acestor noi elemente, — ajutate la situațiile pe cari le au, mai mult de conștientă și noroc, — nu au concepții solide despre punctualitatea și despre seriozitatea obligamentelor luate. Ele sunt pe cale să compromită creditul comercial, care este unul din cei mai de căpetenie factori economici pentru progresul general. Acești noi comercianți, care au îndrăznit să interpreteze legea în sensul de a trage sub scutul ei foloase materiale nepermise, în paguba creditorilor.

În vremea din urmă se repetau tot mai des cazurile, că comercianții

debitori, într-o bună zi, se declarau pasivi. Trecând pe sub nasul creditorilor lor perspectivele pierderilor de dobânzi, spese și alte inconveniente ale unui proces lung, îi forțau să renunțe la o bună parte din pretențiile lor. Va să zică nu mai era vorba de moratoriu; se cerea să se renunțe la capitalul pretins, nu la dobânzi. Avem cazuri concrete tocmai aici în Arad.

Ba ce e mai mult, asemenea debitori nu se sfiau să amenințe în scris pe creditorii, punându-le alternativa, că ori primesc cutare cotă din pretenție, ori se vor lăsa improucesuți, și atunci, pentru creditorul amenințat, și cota oferită benevol devenia problematică.

Pentru asemenea amenințări mai dă ocazie acestor debitori și o altă împrejurare și anume: funcționarea greoaie a justiției. Este știut că ce timp îndelungat trebuia să aștepte un creditor sau reclamant până să i-se fixeze o zi de dezbateri la judecătoria! De această împrejurare încă se abuzează, poate și mai mult decât de dispozițiile legii concordatului forțat. Tocmai zilele trecute mi-a fost arătat un director de bancă din Arad, cazul său cu un comerciant de lege nouă din Arad. Anume, acest comerciant ceruse și căpătase un credit, pe 30 zile, pe care însă nu l'a plătit la scadență. După mai multe somații verbale și scrise, în fine după 7 luni dela trecerea scadenței, acest comerciant a avut curajul de a-i scrie băncii că el e dispus să plătească dobânzile, care îi convin lui, — altcum poate banca să-l improucesueze. Mai seria, că el nici nu și-a înregistrat firma, și că în baza legii, băncii nu i-se cuvine decât 5% dobânzi anuale, pe care le va plăti dîmpeună cu capitalul numai după ce se va termina procesul de încalculabilă, durată (pe calea procedurii procesuale civile). Banca văzându-se pusă față cu un om fără scrupule, a fost nevoită să-i trimetăscă oferta. Ei dar văzând că i-a succés manopera, eroul nostru, a mai reținut în ziua socotelii peste 2.000 — lei amendă, pentru că banca a divulgat scrisoarea cu ultimatul d-sale.

Am amintit acest caz, ca să se e-

VOILETON

Octoichul bogat

alui

Constantin Diaconovici Loga

Arad, 27 Martie

Octoichul bogat scria cu litere cirilice prănuște la anul împlinirea unui veac, dela cșirea sa de sub tipar.

Scria de primul profesor de căutare și tipic al preparandiei din Arad, prin stilul poetic-bisericesc și delicat al frazelor, a ajuns după o sută de ani o adevărată carte de valoare, un produs de interes, iar autorul se ridică la șirul scriitorilor bisericesci.

Limba în care este scrisă cartea lui Diaconovici, este verosimil limba vie a timpurilor trăite și dacă ar exista unele note de diferențiere între autor și limba poporană, acele sunt desigur tropii și figurile stilare ale inteligențului autor.

Caracteristica principală a „opului” este limba sorbită din graul viu al poporului și dată generațiilor spre păstrare.

După deschiderea preparandiei din Arad în 1821 — datorită în mare parte lui Moise Nicoară — la vre-o 4-5 ani apare Octoichul bogat alui Diaconovici Loga.

Tipărit cu litere cirilice pe o hârtie veri-

tabilă, el a ajuns să servească biserică ortodoxă aproape o sută de ani.

Scrișă ea o competență deplină, de acest prea luminat fiu al Bănătuului, aceasta carte bisericescă, a devenit aproape un simbol al credinței, care era isvorul nescut al dogmelor de credință ortodoxă și în aceiași vreme îndrumător și povățitor al vieții dascălului, care era deodată și cântărețul de strună.

Utilizându-l 20 de ani, cu deplină înțiere, așa m'am fost împrietinit cu aceasta carte, încât instinctiv deschideam la pagina pe care mi o reclama tipicul.

Tânăr încă, la începutul carierei mele, ou i dădeam atâtea atenție să cercetez mai amănunțit originea sa, dar după vre-o 10-15 ani de viață am început a-l studia până în sunete.

Și în stadiul meu profundat am ajuns la convingerea, că acest bărbat a făcut neamului românesc un serviciu foarte prețios.

Literatura bisericescă nu aminteste despre existența unor cărți bisericesti românești

înainte de apariția acestui prea valoros produs. Admițând însă existența vechiului ceaslov, bucovină, cazația — acela nu puteau conține un sumar atât de bogat și variu în cântările bisericesti, ca Diaconovici să fi săvârșit vre-o muncă de conșiere, cu atât mai puțin de plagiat. Lucrarea lui Diaconovici fără îndoială este o traducere din textele slavone și puse în ritmul dulce al limbei românești, atunci încă în faza literaturii populare.

Cât de dulce sună textul antifoanelor și al „Din țierțele mele, nuite patini se luptă cu mine.”

Ori cel dela glas 5: „Când mă năcăjesc, ca David când Tje Măntuitorul meu năntuete sufletul meu de limba vicleană.”

Și este și firesc, că procesul așa să fi fost ca literatura poporană să dea naștere celei culte, omă și firească ca vinul prin procesul naturalistico-chimic să fie produs prin viu de vie din apă curată și dulceața naturii.

În materie de științe profane are loc așa numita perfecțiune, în chestii de credință, de dogme, de revelațiune însă, că simțierții, acolo nu. Nu conservativismul arhaic, nici alte motive determină biserica la această atitudine, ci numai pietatea către străbunii noștri de a pzi intact cele bune moștenite dela ei. Doamne straniu ar răsună calavaria: „Deschide-voiu gura mea”, schimbăbă b. o. „Voiu deschide gura mea”, ori „Alta mea voiu deschide o”.

Nr. G. 134/1925.

Publicațiune.

Subsemnatul esnis judecătoresc în conformitate cu art. IX §-lul 102, al legii din 1881, și în conformitate cu art. LXI § 19 a legii din 1908, aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei judecătorești de ocol Pecica, No. G. 134-1925 mobilele mai jos arătate, cuprinse în urma execuției de escontenivă, efectuată la 14 Ianuarie pentru suma de 14,000 Lei capital și accesorii, prețuite în 16,600 Lei în favoarea firmei Bourne & Co. repr. prin avocatul Dr. Venedel I. Müller avocat din Arad...

Judecătoria de ocol pentru suma de 14,300 Lei capital, interese de 6% începând cu ziua de 1 Oct. 1924 și 1/2% 48 și 1770 Lei spese stabilite până în prezent, dispune ca licitația publică se va ține în ziua de 6 Aprilie 1925 la orele 3 d. m. în localul executivului din Pecica-Maghiara și invită pe toți cei care doresc, a cumpăra cu aceea ob-ervare, că mobilele de mai sus în conf. cu art. IX §§ 108 și 107 a legii din 1881 pe lângă plata imediată, celui ce va oferi un milt în caz de lipsă pe valoarea pre-țuită, se vor vinde și mai jos.

Intrucât mobilele de sub licitație sunt de cuprinse respective supra-cuprinse și au câștigat dreptul escontenivă în conf. cu art. LXI a legii din 1908, licitația se ordonă și în favoarea acestora.

Pecica, la 19 Martie 1925. (931)

Exec. judec.: GH. HURGOI.

No. O. 10659/2-1924.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, No. de mai sus, mobile și alte obiecte prețuite în suma de Lei 4000, cuprinse în favorul firmei Intrepr. Editura Ziarelor contra urmăritului pentru suma de Lei 360 ca pital, interese de 5% dela 27 Martie 1924, spese stabilite până în prezent în suma de Lei 300, se vor vinde la licitație publică în Arad, Str. Eminescu No. 3, în ziua de 30 Martie 1925 la orele 2 d. m. (937)

Arad, la 12 Martie 1925.

Exec. judec.: OH. CIUPULIGA.

Răspândiți Tribuna Nouă!

MINISTERUL JUSTITIEI

Comisiunea de Naturalizări

— 00 —

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia care ar voi să facă vre-o întămpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Császár Emeric comerciant, domiciliat din anul 1919 în orașul Arad, Str. Moise Nicoară No. 12, căsătorit, declar în mod solemn că voiesc a deveni cetățean român și în baza actelor anexate respectuos Vă rog să binevoiti a-mi acorda cererea.

Cu deosebit respect

(ss) CSASZAR EMERIC,

din Arad.

(932)

Regatul România. : Tribunalul Arad.

No. Col. 5894/12-1924.

Publicațiune.

În cauza concordatului fprtat în atară de faliment alui Iosif Nicolovici comerciant din Arad, Tribunalul pentru repetarea votărei și pentru desbateră concordatului defige termen pe ziua de 3 Aprilie 1925, pe când citează părțile sub urmările legale.

Arad, la 5 Martie 1925.

Consilier: ORNSTEIN, m. p.

Inscripții se primesc

Administrația ziarului.

vidențizeze marele folos al măsurii luate de guvern pentru cassarea legii concordatului forțat și pentru accelerarea procedurii procesuale la judecătoria. Am fi dorit în plus și o măsură draconică, care să facă posibilă scoaterea din viața economică elementelor nesănătoase cari concuprim comerțul și fac pagube pe întreaga linie. Acești comercianți de marcă nouă chel uesc într-un mod risipitor,

Arendarea și exploatarea loturilor constituite pe rezervele de Stat

S'a aprobat regulamentul pentru arendarea și exploatarea loturilor constituite pe rezervele de Stat, din care reproducem următoarele:

Pilda micilor cultivatori

Pe terenurile rezervate pe seama Statului și pe cele ce se vor rezerva pe viitor, se vor organiza exploatațiuni agricole, cari să servească micilor cultivatori de pildă și îndrumarea spre o cultură rațională și creșterea sistematică a animalelor și viermilor de mătăsă și să contribuie la aprovizionarea lor cu seminte, pomi, puieți, animale de prăsilă de calitate superioară, etc.

Terenurile arătate mai sus se vor arenda pe un termen până la 25 ani, absolvenților școlilor de agricultură, având o activitate în specialitate de cel puțin 4 ani, cooperativele agricole și specialiștilor cari au profesat cel puțin 10 ani în ramura de producție cărora li este de-tinat lotul. Nu pot lua în arendă asem-nea loturi funcționari publici de orice categorie, chiar dacă ei sunt agro nomi.

Creșterea albinelor și vermilor de mătăsă

Suprafața loturilor destinate creșterii albinelor și vermilor de mătăsă va fi până la 5 ha., iar pentru celelalte ramuri de producție va fi până la 25 hectare.

Arendașii loturilor destinate creșterii albinelor sunt obligați a avea la intrarea în folosință cel puțin 15-25 stupi sistemici și să-și spori cu cel puțin 5 stupi pe an.

Ei vor cultiva sau a cincea din suprafața lotului cu plante melifere și pomi roditori.

Arendașii loturilor destinate creșterii viermilor de mătăsă sunt obligați a face din primul an plantații de duzi pe cel puțin unu a cincea din suprafața lotului, în gospodăria necesară.

Inventarul și gospodăria

Arendașii loturilor destinate celorlalte ramuri de producție, vor fi obligați să sibi un inventar proporțional cu suprafața lotului, după următoarele norme:

- a) Pentru loturile până la 15 ha.: doi boi, un plug și o grapa;
b) Pentru loturile mai mari de 15 ha.: 4 boi, două pluguri, o grapa și o semănătoare de rânduri.
După 2 ani de exploatare, toți arendași vor trebui să aibă o semănătoare în rânduri, o vântorătoare și un trior.
În cel mult 3 ani vor trebui să aibă: o casa de locuit, un grajd, o magazie și un șopron.

Pentru a înlesni construirea gospodăriei, arendașii loturilor vor fi lauroriprietarii cu precădere pe o parțică de casă.

Arendă

Arenda se fixază — după calitatea terenului și după situația sa, — până la 60 kgr. la ha., plănuib în natură o singură dată la

ducând un lux revoltător. Scutit pe creditorii de discreția lășită de orice bun simț al acestor comercianți, statul a făcut un dublu bine, căci contribuiesc și la introducerea unor moravuri bune în comerț.

Așa se prezintă lucrurile. Ceice ar pleda pentru un alt punct de vedere trebuie ținuți în evidență, căci aceștia nu pot avea intenții corecte. A. M.

Anteproiectul învățământului secundar (Câteva spicuiuri)

În zilele de 23-26 Martie s'au ținut, sub preșeția dlui ministru al instrucțiunii, peste o sută de profesori dela toate categoriile de școli supraprimare din țară, spre a discuta anteproiectul de lege al învățământului secundar.

Lăsăm să urmeze dispozițiile, mai principiale, din acest anteproiect:

Întreg învățământul supraprimar primeste un caracter unitar, formând un singur învățământ. Absolvenții de 4 clase primare intră în învățământul secundar, care e teoretic (gimnaziile, liceele, școlile civile, medii de până acuma) și teoretic (școlile profesionale, de menaj, de comerț, de meserii, de horticultură, agricultură, etc.) învățământul secundar are două cicluri: unul inferior cu 3 ani, numit gimnaziu și altul de 4 ani numit liceu. Învățământul secundar mai e dezvoltat în: public și particular. Cel dintâiu se face în școlile statului, al doilea în celelalte școli.

În gimnaziu va fi numai o limbă modernă: franceză. Din limba latină se dau numai noțiuni sumare în ultimul an al școlii. Se va da o atenție deosebită limbii istoriei și geografiei românilor.

Liceul va avea numai o limbă clasică, cea latină, care se va preda în 4 clase și două limbi moderne: franceză și germană.

Cursul liceal se sfârșește prin examenul de bacalaureat, care deschide porțile tuturor absolvenților spre învățământul superior.

Reforma preconizează înființarea unui Institut pedagogic gimnazial, pentru pregătirea profesorilor cu calificare gimnazială.

Proiectul de lege îmbunătățește situația materială a corpului didactic prin unele dispoziții de ordin material și social: se acordă 5 termeni de gradată și anume la fiecare 5 ani câte 25% din leaș de bază; profesorii nu vor plăti suplicitorii, în caz de boală; se vor acorda concedii de studii profesorilor cu o vechime mai mare de 10 ani; se vor înființa cursuri de perfecționare pentru profesori; etc.

Din proiect se desprinde ideea unui învățământ, care va da roade îmbogățite la viitorul apropiat, îndrumând o bună parte de elevi spre meserii și comerț, căci înființarea școlilor teoretice va fi limitată prin dispozițiile legii.

Rezilierea contractelor

Contractele de arendare se reziliează de drept, fără somațiune, punere în întârziere sau judecată, în caz de nerespectare a vre-unui din condițiunile prevăzute în contract, precum și în fiecare din următoarele cazuri:

- a) în caz de deces al arendașului, nu au după încheiere anului agricol, în care a survenit decesul și cu obligație din partea Statului de a despăgubi după cost familia de investițiile făcute pe lot și rămaze neamortizate;
b) în caz de nămiră a arendașului într-o funcțiune publică;
c) în caz de condamnare a arendașului pentru o faptă infamantă;
Supravegherea, îndrumarea și controlul exploatării loturilor de cultură formate din rezervele Statului se exercită de ministerul agriculturii.

Loturile demonstrative

Ministerul de agri cultură și domenii, a făcut cauzescuil cauzierilor agricoli din toată țara, să înainteze un tablou cu toate punctele agronomice, loturi demonstrative, loturi agricole și servitute, ce au în cuprinsul lor dețelul, deoarece urmează ca toate acestea să fie date în arendă pe termen lung chiar din această primăvară.

Cronica externă

Polonia nu admite nici o discuție asupra revizuirii frontierelor

VARSOVIA, 26. (Radior). — La comisiunea afacerilor externe ministrul Skrzyński vorbind de ultimele propuneri ale Reichului cu privire la pactul de garanție, a declarat că Polonia nu va admite niciodată conversatiuni urmând revizuirea frontierelor sale și nu va încerca să creeze aparențe sus-ținabile de a smâgi opinia publică.

Soliditatea Franței cu Polonia

Atitudinea guvernului francez este absolut clară și consistentă de soliditate în intereselor reciproce. Noi acordăm înțelegere guvernului francez, a declarat ministrul de externe.

În cursul ultimelor conversațiunii cu d. Herriot, am fost convins că înțelegere comunitatea intereselor noastre, iar ultimele zile petrecute la Paris au strâns și mai mult sentimentele de prietenie și fraternitate pentru Franța, care poate vedea în noi un

stălp neclintit al sistemului ei defensiv, și garantă eficacitatea și siguranța sa.

Atitudinea Angliei

Din conversațiunile cu d. Chamberlain am constatat că guvernul britanic nu nu trece nici un proiect de revizuire și aprobă cu simpatie consolidarea internă și siguranța finanțelor Poloniei. Doritor al stabilității pe continent, guvernul britanic își dă seama, că punerea în discuție a frontierelor ar însemna să arunce pulbere de pașe în foc.

Atitudinea Poloniei este limărită și bazată pe tratate. Polonia nu va admite posibilitatea de a se discuta înțegritatea frontierelor sale. Siguranța Poloniei se bazează pe forța armată, sprijinită prin alianțele externe. Vom examina cu bunăvoia și obiectiv toate propunerile bazate pe tratatul dela Versailles, în cadrul pactului Ligei Națiunilor.

Anteproiectul învățământului secundar

Arad, 27 Martie

În zilele de 23-26 Martie s'au ținut, sub preșeția dlui ministru al instrucțiunii, peste o sută de profesori dela toate categoriile de școli supraprimare din țară, spre a discuta anteproiectul de lege al învățământului secundar.

Lăsăm să urmeze dispozițiile, mai principiale, din acest anteproiect:

Întreg învățământul supraprimar primeste un caracter unitar, formând un singur învățământ. Absolvenții de 4 clase primare intră în învățământul secundar, care e teoretic (gimnaziile, liceele, școlile civile, medii de până acuma) și teoretic (școlile profesionale, de menaj, de comerț, de meserii, de horticultură, agricultură, etc.) învățământul secundar are două cicluri: unul inferior cu 3 ani, numit gimnaziu și altul de 4 ani numit liceu. Învățământul secundar mai e dezvoltat în: public și particular. Cel dintâiu se face în școlile statului, al doilea în celelalte școli.

În gimnaziu va fi numai o limbă modernă: franceză. Din limba latină se dau numai noțiuni sumare în ultimul an al școlii. Se va da o atenție deosebită limbii istoriei și geografiei românilor.

Liceul va avea numai o limbă clasică, cea latină, care se va preda în 4 clase și două limbi moderne: franceză și germană.

Cursul liceal se sfârșește prin examenul de bacalaureat, care deschide porțile tuturor absolvenților spre învățământul superior.

Reforma preconizează înființarea unui Institut pedagogic gimnazial, pentru pregătirea profesorilor cu calificare gimnazială.

Proiectul de lege îmbunătățește situația materială a corpului didactic prin unele dispoziții de ordin material și social: se acordă 5 termeni de gradată și anume la fiecare 5 ani câte 25% din leaș de bază; profesorii nu vor plăti suplicitorii, în caz de boală; se vor acorda concedii de studii profesorilor cu o vechime mai mare de 10 ani; se vor înființa cursuri de perfecționare pentru profesori; etc.

Din proiect se desprinde ideea unui învățământ, care va da roade îmbogățite la viitorul apropiat, îndrumând o bună parte de elevi spre meserii și comerț, căci înființarea școlilor teoretice va fi limitată prin dispozițiile legii.

Correspondența din județ

Tâmb

Cerc cultural învătătoresc

Învățătorii din noua cerc cultural în Tâmb cerc. Sebis, și-au ținut sedința culturală lunară Duminecă, 22 Martie în Tâmb. Învățătorii au participat la serviciul divin, după terminarea căruia întreg corpul didactic, în frunte cu președintele cercului cultural, d. Alexandru D. Gaiden, învățător director școlar în Tâmb, au desțina la școlă unde s'a ținut o sedință intimă. S'a ținut o prelegere practică cu d. III-a din aritmetică.

Învățătorul din Camna, d. C. Popescu a vorbit despre „Școala activă”.

Dupa masă s'a ținut o sedință publică, în fața unui public ales, constător nu numai din toți intelectualii din comună, între cari și minoritarii în frunte cu d. farmacist Ioan Kintz, și și foarte mulți țărani, țărance și tineret, încât s'a ploua sala de învățământ, de astă dată s'a dovedit a fi prea mică.

Președintele deplin satisfăcut de un șed de numeros public a deschis ședinta vorbind despre necesitatea și importanța cultivării poporului.

Învățătorul, secretarul cercului cultural d. Harie Pavel din Minisel, a ținut o prelegere populară „Originea poporului român”. Învățătorul din Dud, d.șoara Trăinică Totorean, a ținut o altă prelegere populară „Necesitatea învățământului primar la țară”.

Învățătorul din Nădăș, d. I. Drecin, a vorbit despre „importanța corurilor”.

A urmat apoi producția cu școlarii: cântec, poezii patriotice, comee, monologuri, dialoguri etc.

Toate punctele au fost ascultate cu multă atențiune și interes. A urmat încheierea ședintei prin cu-tinutul președintelui „rădăna marca deosebire dintre copii cari urmează școala și cei ce din nefericire rămân pe uliță”.

A mulțumit apoi publicului intelectual pentru atențiunea dată cu această ocaziune iar frumosul număr de țărani și țărance, dându-le îndemnul, ca toate cele auzite să le pună în inimă.

A. G. D.

Campania prezidențială în Germania

PARIS, 25. — Germania. — Asociația națională a ofițerilor germani s'a pronunțat în favoarea candidaturii lui Jarrès. Hindenburg a înștiințat că va vota pentru Jarrès. Ludendorff își va menține candidatura.

La anul când i se împlinesc 100 de ani de când a ieșit Octoi lui în prima sa editare merită, ca consistențele să dispună apărarea lor în muzeele cele mai de înțate, ca pe niște relicvii de civilizație mult mai valoroase decât a patosul și buzduganul și ia al doilea rând, (consfățind intenția nobilă a autorului) să dispună redimpțirea lui pe cât posibil tot cu litere cirilice.

Iul. Lucula, director-invizitor

Portretul

— Ch. Baudelaire —

Bocla și Moartea topează în cenuse. Facul strălucitor care ne-a încălzit. Din ochii acel mari atât de vii și de cald. Din gura în care mi-am topit inima.

Din sărutările acelea aprinse ca un dictar. Din avânturile mai vii ca razele soarelui. Ce-a mai rămas? E groaznic, satietul mistic decât un deșeu șters. În trei culcușuri.

Care ca și mine se stinge în singurătate. Și pe care Timpul, bătrân netrebnic. Îl izbește zilnic cu aripa lui aspră...

Crud asasin al Vieții și al Artel, Niciodată nu vei stinge din amintirea mea. Viul care mi-a fost încântarea și gloria!

A. T. STAMATIAD

mile de azi. Dar spre a consolă pe iubii mei, crifici, fie-mi permis, să le atrag atențiunea asupra marelui prevederi a regretatului autor, (care a dedicat opul său, tinerimei și prin ea marelui mase a poporului nostru și posterității) prin punerea accentului grav, pe aproape toate cuvintele din text.

Considerațiunea ce o au față de acest scriitor — locuit în acest simbol, culmi-nență.

Nu pot ști precis specialitatea autorului ca profesor preparandial, dar absolute nu greșesc, de voi afirma, că a putut fi un bun pedagog, un mare lingvist și poate chiar și cântăreț, dar cu toată siguranța și un mare savant.

A venera memoria lui Diaconovici în comemorarea scriitorilor bisericesti nu însemnă, că nu în aceeași măsură și cinstim Codicele Voronețian ori pe papa Coresi, sau că n'am aprecia îndecaj opera marelui arhieru Ș-guna prin editarea Minologului pe 12 luni, din conașt că vrea să fie o judecată dreaptă și echitabilă adușă încă la timp, când ultimul exemplar al operei n'a ajuns încă în turalul bisericilor.

Troian a venit din Spașia și-a descris granița Daciei, Clemențean a demarcat-o din Franța, căci era aproape șcarsă. Intreb, pe care din acesta îl veți venera mai mult? Ca să fie pace, eu propun să i venerați pe amândoi. Recunoștință merită și Troian, dar și Clemențean.

În această ordine de idei mi-am formulat problema de a sugera redimpțirea Octoichu-

lui bogat, alui Diaconovici, de către însași biserică, în semn de prețate față de autor. Orice inovațiuni în materie de religie au dus la deșinare.

Biserica — nu este supusă schimbării, ea este suverană și conservativă. În zilele noastre am văzut, cum poporul a manifestat contra unirii calendaristice, mîcar, că aceasta se impunea.

Partea care ne privește pe noi nu ni de aproape din laborioasă activitate a fierului nostru coleg profesor de limbă și cântare bisericesti la preparanșia din Arad, este ramura limbii. Dacă la catolici revorința este atât de mare pentru limba liturgică latină, care d-n Dominius „vobiscum” n'a cedat nici o iotă, atunci cu atât mai vârtos datorii suntem noi a cinsti limba noastră liturgică în forma ei primitivă, dar originală. Originală întrucât ea este o traducere fidelă a textelor grecești și slavone. Luptarea sa e cu atât mai valoroasă cu cât ea este una dintre primele produse ale limbii românești, până atunci escluaș din biserică. Rădălele octoichului sunt înscălbabile din punct de vedere limbistic. Înființarea binefăcătoare a cărții lui Diaconovici este d'adecaptul indiscutabil.

Un număr imens de luminașori pleacă din țara lumioasă al Aradului ducând subșoară Octoichul cel bogat în instrucțiuni de ordin moral și tipiconal. Introdus mai apoi, oficial, în modestele strane bisericesti, aceasta carte îndulcește marea cea compactă a credincioșilor, cu mai mult efect decât vechea Cazane.

La această ordine de idei mi-am formulat problema de a sugera redimpțirea Octoichu-

Limba în care este scrisă cartea lui Diaconovici, mîcar că nu cuprinde inovațiuni parisiene (galicizme), face cinstă limbii românești, fie celei avansate de azi, fie celei de mâine, poate substantiată. Să o lășăm în buerică și să nu o schimbăm după stăbule lumii, după progresul literaturii, ci să o înșum mîcar cu cinstea ce o dăm apei, deși avem apă de Cologne, vin și șampanii.

Învechită așa cum apare octoichul nu-i putem cere micii bisericii să se desbrace de podobește ei, furtă, pe care nici muma țărăncă îmbrăcată în costum național patriarhal, n'ar schimbăro de dragul fectorașului ei ajuns avocat, mîcar de s'ar și rușina acesta de ea.

Iată ce a determinat pe fericitul episcop al Aradului Ioan Ignatie Papp, să refuze a da binecuvântarea sa octoichului tipărit cu lit. latine de colegii noștri Gheorghe Bulgan din Deliblată. „Nu discut competența sau incompetența dlui Bulgan, nici tiparului ori hărtia, ci sîdic excepțiuni asupra textului cărții lui.” — zicea cuvioșul arhieru.

Și avea toată dreptatea. Dumazeu să l ierte.

Deșigur nici Diaconovici nu s'ar putea mândri că a fșurit cuvinte ori fraze exclusiv ite-dite, dar în tot cazul ceace este de dat omului nu i-se poate nega, că a dat un text bine ordonat, ca topică și cu stil.

Răsfoind prin cartea lui Diaconovici Loga 20-30 de ani, poate că și păcătoșii tinerețelor mele, să mă fi aruncat, în miopia de a o proslăvi, preamăii; în măsura pledoarei

mele de azi. Dar spre a consolă pe iubii mei, crifici, fie-mi permis, să le atrag atențiunea asupra marelui prevederi a regretatului autor, (care a dedicat opul său, tinerimei și prin ea marelui mase a poporului nostru și posterității) prin punerea accentului grav, pe aproape toate cuvintele din text.

Considerațiunea ce o au față de acest scriitor — locuit în acest simbol, culmi-nență.

Nu pot ști precis specialitatea autorului ca profesor preparandial, dar absolute nu greșesc, de voi afirma, că a putut fi un bun pedagog, un mare lingvist și poate chiar și cântăreț, dar cu toată siguranța și un mare savant.

Cronica dramatică

Teatrul „Regina Maria“ — „KEAN“ de Kean

Edschmid după Al. Dumas. Arad, 27 Martie.

Compania dramatică bucuresteană „Alfred Mendel sau Storia“ a jucat, în seara 26 Martie, pe scena teatrului orădenesc, în localitate unul din succesele strălucite și din noua piesă „Kean“ dramatizată de criticul literar Kazimir Edschmid după romanul Al. Dumas. Titlul acestei piese este în numele eroului, sau mai bine zis — în anul de față — o nouă și mare creație a scriitorului nostru artist Tony Balandra. Sursă a piesei ar fi următorul:

Un fost cabotin, ajuns mai târziu celebru artist Kean, în vechia sa grădina după moștele se amără gândurile contesei Koefeld, pe care atât de mult o stăpânește, și chiar în casa ei — vine într-un moment de grea cumpănă pentru ei și îl propune o întâlnire în cabina lui, dela teatrul de joacă.

Principala de Walles înbește și el pe această contesă carea printre alte daruri îi are un frumos evantai.

Cu o zi înainte de reprezentare, când eroul lui trebuia să vină contesa Koefeld Kean primește a doua oară o vizită neașteptată, vizita stăruiește de Daisi Miller, vădită lorului Melvil, un vânător de cete. Această Daisi Miller este una din eroinele admirabile a talentului lui Kean și cu ocazia acestei vizite mărturiseste delul artist dorul ei de a face artă. Kean, înținat de orice fel de clicheu convențional, dă în vileag admiratoarei lui toată măria și rușina pe care trebuie să le aibă un artist în cariera lui. Tirada curând în ea atăta realism trivial încât Daisi Miller renunță la gândul artei și se înalță mai învinsă ca la venie. Lordul Melvil, văditul Daisiei Miller alia de această dată și își pune în gând o răzbu-nu, plătind un boxer renumit al provocării Kean. Provocarea se face și Kean eac magator, însă fatalitatea îl urmărește. În sfârșit contesa Koefeld uită în casa lui Kean evantaiul dăruit de priatul

de Walles și acest evantai este luat de acolo, chiar de către bărbatul contesei, care bănuiește că soția sa este amanta cabotini-lui. Înainte de a apărea la „Romeo și Juli-eta“ care se joacă în aceea seară, Kean aili că evantaiul a fost luat de către contesă și intrat în scena vede pe contesă în apropiere pringului amant, având însă în mână evantaiul. Are un moment de dezchilăbură minial și în timpul acestui un gloante aruncat din sală îi trece pe lângă ureche. Revolverul lordului Melvil se deosecase greșit. Spectacolul se întrerupe și Kean e transportat acasă.

După câteva zile Kean trece în conval-lezență și primește vizitele prietelui de Walles, al contesei Koefeld și al admirato-rei sale Daisi Miller. La sfârșit prietelui, Kean părăsește Europa luând drumul Ame-ricii însoțit de Daisi Miller și credinciosul lui șteler Salomon.

După cum se vede din subiectul rezumat, întreaga convențională aproape lipsesc. Mai mult este o însușire de tapie fără nădă-țătoare între ele. Ei bine, această lipsă dramati-zantă a înlocuit o cu aceea: eroului însuși-lușăstare de tărâne ordinare, conți și lorzi mascați, com sari, pungasi, balerine proaste și mai presus de toate descălcători de gloante, dintre care numai unul lovește, tocmii pe cel mai înofensiv personaj din această piesă.

Kean a fost interpretat, cu toată finețta artistului de rasă, de către dl Tony Balan-dra. Dsa face parte dintre acei artiști cari au atăta justă în joc și dicție, încât te simți dezarmat în a încerca orice fel de critică.

În contesa Koefeld a spărut dna Lucia Balandra. Singura scena în care s'a apropiat de o interpretare justă a fost cea din ultimul act și atât. Dra Nora Pevoy a avut o interpretare fericită în aceia Daisi Miller. Restul ansamblului, după puterile fiecăria.

Compania dramatică bucuresteană „Alfred Mendel sau Storia“ a jucat, în seara 26 Martie, pe scena teatrului orădenesc, în localitate unul din succesele strălucite și din noua piesă „Kean“ dramatizată de criticul literar Kazimir Edschmid după romanul Al. Dumas. Titlul acestei piese este în numele eroului, sau mai bine zis — în anul de față — o nouă și mare creație a scriitorului nostru artist Tony Balandra. Sursă a piesei ar fi următorul:

Un fost cabotin, ajuns mai târziu celebru artist Kean, în vechia sa grădina după moștele se amără gândurile contesei Koefeld, pe care atât de mult o stăpânește, și chiar în casa ei — vine într-un moment de grea cumpănă pentru ei și îl propune o întâlnire în cabina lui, dela teatrul de joacă.

Principala de Walles înbește și el pe această contesă carea printre alte daruri îi are un frumos evantai.

Cu o zi înainte de reprezentare, când eroul lui trebuia să vină contesa Koefeld Kean primește a doua oară o vizită neașteptată, vizita stăruiește de Daisi Miller, vădită lorului Melvil, un vânător de cete. Această Daisi Miller este una din eroinele admirabile a talentului lui Kean și cu ocazia acestei vizite mărturiseste delul artist dorul ei de a face artă. Kean, înținat de orice fel de clicheu convențional, dă în vileag admiratoarei lui toată măria și rușina pe care trebuie să le aibă un artist în cariera lui. Tirada curând în ea atăta realism trivial încât Daisi Miller renunță la gândul artei și se înalță mai învinsă ca la venie. Lordul Melvil, văditul Daisiei Miller alia de această dată și își pune în gând o răzbu-nu, plătind un boxer renumit al provocării Kean. Provocarea se face și Kean eac magator, însă fatalitatea îl urmărește. În sfârșit contesa Koefeld uită în casa lui Kean evantaiul dăruit de priatul

Vaccinul desăvârșit al sifilisului a fost aliat

Descoperirea senzatională a savanților sudamericani

Arad, 27 Martie.

Sedința din 10 Martie a „Academiei de medicina“ din Paris s'a ocupat cu cercetările de lauragni și Lancelotti, savanți argenti-ni, cari după experimentări îndelungate au reușit să realizeze vaccinarea contra sifi-lisului.

Este frecă, nu numai lumea științifică, ci întreaga societate omenescă e viu intere-sat de descoperirea aceasta importantă.

Meritul cel mai mare — care deslășă și îndreptă desvoltarea studiului serologic, este, autorii sudamericani au reușit să obție dintr-o cultură abundentă și virulentă a bacteriei palidă.

Bacteriologul japonez Noguchi a constatat mult înainte că spirochetele în general condiții specifice pentru a se putea multiplica și trăi în organism. În primul rând absolut necesar pentru ele ca mediul unde se află să conție ser sânguin uman; apoi tre-buie ca aerul, sau mai bine zis oxigenul să fie exclus. Dar nici Noguchi, nici ceilalți savanți, ca Levadintsi, Roux, Sbrerschewski, nu putut produce culturi virulente. Cine-lucea a reușit aci. În urmă s'a format și se credea că sifilisul nici nu provoacă crearea anticorpurilor.

Totuși lauragni și Lancelotti, după o muncă tenace și perseverantă, în curs de 8 ani, au reușit să demonstreze contrariul.

Ca mediu pentru experimentări ei au uti-lizat animalul rumegător, iama, o specie rară, ră pândită în ținuturile din Peru.

Acest animal contaminat în mod artificial cu sifilis prezintă manifestări aproape a-naloage cu cele observate la om, cu o sing-ura deosebire și anume, că dezvoltarea este mai rapidă.

Vaccinând animalul acesta două principiele pasteurizate cu doze treptat întărite, serul sângiu al animalului arată calități defensive. Injectat la lamă tuțică se vinde a de sifi-lisul primar și secundar în câteva săptămăni.

Alară de scopul curativ serul se poate in-trebuțina și pentru o imunizare preventivă, care este totuși transitorie fiind procedul acesta mai mult o metoda pasivă.

Până în prezent ne lipsește încă rezultate referitoare la om. Dar drumul cercetărilor e deja deschis. Mai curând sau mai târziu știința va eși învătătoare și atunci... hidoasa boală a societăților moderne va dis-pare complet.

Dr. S. T.

INFORMAȚIUNI

Groznicul incendiu din Cuvin

Cuvin, 27 Martie

În comuna Cuvin la casa țărănului Avram, în 26 Martie a. c. — între orele 11 — din cauză necunoscută s'a ivit un incendiu groznic-intern, în urma cărui moartea a suferit o dăruă aproape de 40 — 500 lei.

Ca ajutorul haricilor pompieri voluntari din Ghioroc focul a fost localizat și apoi stins. A fost un moment dat când acest foc începu să distrugă una străde întregi din comuna, fiindcă în apropierea casei în-terioare se găseau paie, tufei, fan, precum și alte case acoperite cu paie.

Pe exprimă pe cale ziaristică mulțumiri pompierilor voluntari din Ghioroc, cari prin viteza lor momentară, prin muncă lor și de înălțare și de această dată s'au dovedit la cea mai mare laudă.

Dărâmarea moarei Szechenyi

Primăria orașului a luat — încă de câțiva ani — hotărârea să dărâne zidurile ruinate ale moarei Szechenyi, din B. dul Reg. Ferdinand. Conform acestei hotărâri direcția mării trebue să dispună suma necesară acestor lucrări de dărâmare. Cum aceasta sumă nu a fost depusă comisia de educare a școlii a decis să răspundă de urgență în această chestiune.

Răspunsul a fost scela, că direcția mării nu se opune acțiunii primăriei și că imediat după dărâmare, locul va fi parcalat și vândut. Primăria într-o viitoare sedință va lua hotărârea când să se înceapă lucrările, tot atunci urmând a se decide dacă costul lucrărilor de dărâmare va fi suportat de către direcția mării, sau de către viitorii proprietari.

Plata pensiilor

Ministerul de Finanțe a hotărât un ter-mec pentru plata pensiilor în toată țara. În conformitate cu ceea să hotărâre, începând cu luna Aprilie, pensiile vor fi achitate la 5 ale fiecărei luni.

Nu aveți nevoie de pașaport în Italia

„Italia“, căci în prăvălia de aromate și deli-cateose din nou deschisă din str. Alexandri No. 1 (fost Salac) se capătă tot felul de specialități din aromate și delicatese. 936

O conferință interesantă la Palatul Cultural

În ziua de 29 Martie — orele 18 — di-ct. Colonel Georgescu șeful de Stat Major al Diviziei I cavalerie, nu distina oțier care face cinste armatei noastre, va ține în sala Palatului Cultural o conferință tratând de-șore „Pacifism și problema dezarmării. Este un subiect dezbătut azi în coloanel-turor ziarelor din lume și din experiența acestui dăstos oțier nu putem decât să învțim.

Ziarul „Rampa“ despre succesul pianistei Elisabeta Cotruș

Cităm în ziarul „Rampa“ din București: „Sămăntă s'ara a avut loc în sala Si-dicțiunii Ziaristilor primul recital al pianistei Elisabeta Cotruș.

Un program interesant cu Glazunov, Beethoven, Dohuanj, Liszt.

Dela primele acorduri ale temeii cu varia-țieni a lui Glazunov, dna Elisabeta Cotruș se prezintă cu un element plin de muzicali-tate stăpânind o tehnică serioasă. A urmat sonata appassionata de Beethoven in-terpretată cu multă femioitate, cu o notă autentică personală, și pe alocuri cu o forță neobișnuită în interpretările feminine.“

Excursia la Roma

Cine dorote să profite de rara și lesni-țoasă ocazie de-a vedea Italia și Roma, asociindu-se la grupul excursionistilor con-ducși d. S. Sa protopopol A. C. Domsa dela Blaj, acum în primăvară, să cără toate informațiile necesare la ofițialul paroc-hial gr. cat. român din Arad, strada Gojdu Nr. 14, unde se pot face și înscrieri pentru excursie.

Necrolog

Coroal Profesorul dela Școala Comercială sup. de Băieți din Arad cu durere anuntă înțetarea din viață a școloului coleg Dr. Ioan Schmidt profesor titular la școala mor-tă la 26 Martie a. c. după o activitate de profes-or de 44 ani, dintre cari 33 au fost petrecuți la Școala Comercială din Arad. Înmoșmântarea se va face la 28 Martie a. c. orele 16 în cimitirul de sus.

Procesul A. C. Cuza nu mai are loc.

Îași. — La Universitate s'a primit o adresă prin care dr. Anghelescu, mi-nistrul instruii roagă, să se înștițeze pe d. Cuza să nu mai vie la București, deoarece prin primirea demisionii, procesul d-ale nu mai are loc.

Aceasi înștițare ad primită și profes-orii cari urmau să facă parte din comisiu-ne de judecată.

Raporturile turco-române

STAMBOUL, 26. — Hussein Raghîb Bex ministrul Turciei a plecat astăzi la Bu-curești.

A declarat ziarului „Djumhuriyet“ să simpatice națiune română este mult iubită în Turcia și este fericit că-i poate aduce sentimentele de prietenie ale Turciei. Pri-etenie care există între cele două na-țiuni, există și între cele două guverne. Relațiunile mutuale se întemeiază pe ma-re încredere reciprocă. Este de datorîa mea — spune ministrul — să consolidez aceste relațiuni. Găsește multă să relevez influența bunelor relațiuni și colaborarea turco română în ce privește stabilizarea pă-cii în Europa și Balcani, care este țelul co-mun al stărtărilor turco-române.

Deraierea acceleratului Bordeaux-Paris

PARIS, 25. — Acceleratul Bordeaux Pa-ris a deraiat lângă Poitiers. Sunt mai mult răniți și morți, printre cari senatorul Pe-debidot.

Mare incendiu în Ungaria

BUDAPESTA, 25. — Un groznic in-cendiu a cuprins cea mai mare fabrică de cărămidă, ce se găsește între Ciorna și Sopron.

O importantă descoperire arheologică în Ungaria

BUDAPESTA, 25. — La Oszony s'au descoperit șase sarcofagi și nușeroase mo-nede de aur, de pe timpul romanilor.

Mai mulți savanți din Budapesta au ple-cat la fața locului.

S'a pierdut

Joi seara (20 Martie 1925) în drumul până la teatru pe străzile Unirei, Eminescu, ge. Berih lot, o blănă de scoris. Cine a găsit-o este rugat a o aduce la domiciliul dnei Maior Păunescu și va primi în schimb o bună recompensă. 933

Una infirmieră și una spă-lătoarească angajate

Spitalului Militar Arad-ortate, de prefet văducele de război. Condițiunile se pot vedea zilnic la Adm. Spitalului. 935

Păpușă din New-York

Film-roman în 6 acte. R. lează în cinema Apollo la 27 și 28 Martie, Vineri și Sâmbătă. Reprezentațiile se începe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum. și 9.

Clopotele din Corneville

operetă romantică în 5 acte. Rulează în ci-cinema Urania la 27 și 28 Martie, Vineri și Sâmbătă. Reprezentațiile se încep la orele 4 și jum., 6, 7 și jum. și 9.

Dr. Ioan Schmidt

Arad, 27 Martie.

Un nume așa de puțin cunoscut și cu toate acestea așa de sug stiv îmbogățite azi cu o nouă poziție matricula moșilor la ofițerul străii civile din Arad.

A murit profesorul Dr. Schmidt dela școala sup. de comerț pentru băieți din Arad în al 66-lea an de viață și al 44 ca an de așcolit în ogorul culturii. A disp. rut din șirul celor vii cu un mucenic anonim al cul-turii, lășând în urmă și regretele celor puțini, cari la u cunoscut, o școală îndolată și o văduvă inconsolabilă.

Profesorul Dr. Ioan Schmidt însă mîi dizea cu sine multe din tainele științei, la care a lucrat vreo 3 decenii și din care a publicat foarte puțin. Căci dela catedră pro-fesorul trecera în sanctuarul științei pazit cu atât gelozie de ochii orofini, unde a căuțat să amăiga hazardat taine din dom-niul

matematicii. „Principiile generale ale calcu-lării formale și analiza Grozmann“ este tema care l-a preocupat viașta întreagă, modest fiind ca orice om ce și dă seama de propria-i valoare, însă din această oeră n'a publicat nici măcar o literă, lășând poate umășilor gloria unor succese științifice, căci alte-va nu le-a putut lăsa.

E aceasta un memento pentru tinerii lui col gi și un stimulent pentru generația de azi: Prof-sorul Schmidt moare la catedră după 44 ai de muncă dăscălească și ou la a familiei îndoliate altă avere d'ăt nște manuscrise, din cari lășă se d-sprinde sir cu sir suțietul marelui mort, fostul modest profesor Dr. Schmidt.

Nouii permise de vânătoare

Inspect ratul vânătoarei a primit un or-din ministerial, prin care i se face cunoscut că dl Eugen Ciorogariu, pe viitor nu va mai putea elibera permise de vânătoare, decât aceluia care suat membrii în societă-țile de vânătoare recunoscute de către minister.

Parlamentul

Camera

Ședința dela 27 Martie 1925

Ședința se deschide la orele 3 d. a. Prezid-ază d. M. Orleanu.

Pe banca ministerială iau loc d'ni: I. G. Duca, Vintilă Brătianu, G. G. Măzrescu, dr. Angelescu, g-neral Moșiu, g-neral Măr-dărescu, Al. Lapedatu, G. Cipăianu și I. Niator.

D. președinte M. ORLEANU dă cetire raportului înaintat de arșerul de Brăila pentru ridicarea imunității parlamentare a d-lui deputat Răd-covici (țărănist).

D. V. V. PELA: Tînând seamă de faptul, că la noi mai ales în ce privește pravalie, proprietarii de imobile vor abuza de nevoia extrinșă a locatarilor ca să și pă treze vadul comercial, și le vor impune chirii exagerate, cred așa dar, că ar fi necesar să se găsească nor-mele pentru stabilirea unui regim de liber-tate reglementată și de înfrânare a speculei ilicite.

În ce privește d'listul de uzură, mă măr-ginesc a aminti că incriminarea acestui deli-ct există chiar în legiurile provinciilor alipite.

În consecință am onvoca a supune aceste sugestii-l, domnilor m-nștri de justiție și comerț, — rămânând ca în cazul căd d'lor le vor admite în prin ipiu, să exoun, într-o sedință viitoare posibilitatea de incrimi-nare ale delictelor de uzură și de speculă să pra chiriilor.

G. dr. N. Lupu aduce la cunoștința adu-nicei că a fost brutalizat de un ofițer în timpul aleg-rilor dela Gorj.

Adure unele acuzații d' lui ministru de externe Duca.

D. I. G. DUCA, ministru de externe, arată că d. dr. Lupu a făcut o comunicare într-o formă hazie prin exagerațiunile evi-d-nte curioase în ea.

D. dr. LUPU: A fost iroicie!

D. I. G. DUCA: R gret mult că d. dr. Lupu a pierdut într-ată notănea lucrurii încă și trivial atunci când crede că a fost iroic.

Tot d-șă este hazlu atunci când voiește să fie serios. (apl).

Toate acuzații de pe care mă le a adus d' șă sunt simple caragiosități.

D. Petrescu, alesul dela Gorj, este pri-etenul meu personal. Dar acest fapt n'a avut absolut, nici o însemnătate pentru ale-g-urile recente.

Singura chestiune serioasă din comunica-rea d' lui dr. Lupu este în privința prezen-ței d-lui căpitan Popesca la Gorj și a in-dentului pe care acesta l-a avut cu un can-didat al opoziției.

Eu am fost cel dintâi surprins de pre-zența acestui căpitan la Gorj. D. Tătarăș-u va arăta mâine care a fost adevărul, stabi-lindu-se astfel răspunderile.

Alge ile au fost atât de civilizate că cu excepția unui singur, incid-nt între d' Dobrescu și un căpitan, nu s'a putut uc-derii face cea mai neînsemnată cont-stație.

Așa fiind ce rost are tragicul d-ului Lupu? E un simplu truc, care face p rte din trucurile răsălitate.

Alegerile au fost după propria înțuriri-sire a frunțășilor opozției libere și curate.

D. general MARDARESCU, ministru de răzbu, spune că a primit în seara de 23 Martie o telegramă în care d. dr. Lupu arată că ar fi fost lovit miștelele de un sublocotenent și că de această lovire aș fi eu răspunzător. (Răsete).

Cel mai bun răspuns pe care eu îl pot da îl dau din ziarul d' șale „Aurora“, care în numărul de azi socotește că e un c-iz izolat actul lovirei d' lui dr. Lupu de care nu poate fi învinuită armata.

Eu, încă a doua zi d' mineșta am ordonat anchetă. Asigur C mera că dacă vinovăția sublocotenentului va fi stabilită, el va primi severe sancțiuni.

Legea pensiilor

Se continuă discuția legii pensiilor.

D. TRAIAN LALESCU, raportorul pro-iectului legii pensiilor luând cuvântul în re-plică arată că d-nii reprezentanți ai opo-ziției cari s'au criticat unele articole din legea pensiilor, n'au spus nimic despre păr-

Senatul

Ședința dela 26 Martie 1925

Ședința se deschide la ora 3.30, sub pre-ședinția d' lui M. Pherechide.

Pe banca ministerială d-nii Al. Constan-tinescu, N. N. Saveanu.

Alegerea dela Gorj

D. Dr. N. HASNAȘ roagă pe d. pre-ședinte să pue mai cuând la ordinea zilei validarea alegerii unui senator la Gorj. Opoziția de toate nuanțele a făcut diferite ias nu ținu asu va acestei alegeri. Când se va d' scuta chestiunea în desabateri publi-ce, se va vedea că alegerea dela Gorj s'a făcut în cea mai mare libertate. Se va mai vedea atunci, cu probe palpabile, că acei cari au ozit de cele mai nepermise mijloace în aceste alegeri suat tocmai acei cari fa: în situațiuni în contra d' administrației din Gorj și guvernului. (Vii aplauze.)

Reforma administrativă

Se întră în ordinea zilei și se continuă discuția pe articole a reformei de unificare administrativă.

Se votează fără discuție articolele 261—273.

Art 274 se votează cu mod de care p rvi-toare la o publicitate mai înt usă a regula-mentelor și accesibilită publicului.

Art 275 și 276 se votează fără discu-ție.

DI ION PANAITESCU, la art. 277, de-pune un amendament, în sensul ca descom-pletarea consiliilor să nu fie un motiv de d'zolvare. Aceasta ptrucă, prin preșuni, s'ar putea foarte ușor descomplecta consi-liile.

DI N. N. SAVEANU, ministrul sănătă-ței, ră-punde că l-gea prevede garanții foarte serioase în această privință. Am citat cazuri când unii perfecți au obținat de-misiile unor consilieri și au făcut raport de d'zolvare, iar consiliul permanent admini-strativ a refuzat să d'zolve acele consilii, cu toată repetata intervenire a acelor perfecți.

Deacea s'a prevăzut în lege că demi-siile consilierilor se primesc numai pentru cauze legale.

Cere menținerea aliniatului.

DI ION PANAITESCU își menține pă-rerea și cere suprimarea aliniatului în chestiune.

DI C. D. DIMITRIU, raportor răspunde că temerea d' lui Panaitescu este nefon-dată, căci demisiile consilierilor nu se vor primi decât pentru cauze bine motivate și abso-lut legale.

Amendamentul d' lui Panaitescu se re-piange și articolul 277 se votează nemo dicit.

DI I. PANAITESCU, la art. 278, d-șă une un amendament prin care se cer-o mai mare garanție contra d'zolvare co-sililor.

DI N. N. SAVEANU, ministrul sănătă-ții acceptă ca în t-xt să se introducă disp ozi-ția a cei nemulțumiți de d'zolvare să poată face apel la consiliul administrativ p rmanent.

Cu această modificare, acceptată și de propunătorul amendamentului, a t 278 se votează.

Votarea celorlalte articole continuă cu mici discuțiuni și oarecare modi-ficări.

Lordul Balfour in drum spre Palestina

Manifestații ostile din partea arabilor

LONDRA, 25. — La plecarea lordului Balfour din Cairo au fost arestați doi arabi din Palestina, cari au manifestat în coarta lui strigând: „Jos Balfour!”.

Lordul Balfour a plecat spre Palestina cu trenul până la Ludd, fiind însoțit de secretarul său, sir Gilbert Klyton.

Trenul lui Balfour a fost păzit de trupe. Pe șoseaua de la Ludd până la Ierusalim, pe care Balfour o va parcurge în automobil, au fost plasate trupe de cavalerie.

Automobilul lui Balfour este escortat de automobile blindate. Pe drumul dintre Ludd și Ierusalim lordul Balfour va fi salutat de delegații evrei din Palestina.

În Ierusalim e liniște. Arabii au închis școlile și sălile. Greva arabilor e generală. Agitatori arabi răspândesc prin cazărmi

zvonul că Balfour vine în Palestina pentru a se proclama regele evreilor.

Itinerariul călătoriei lui Balfour prin Palestina este ținut în secret.

În jurul Ierusalimului au fost plasate trupe pentru a opri intrarea arabilor în oraș.

Arabi fanatizați din Nablus și Hebron, precum și majoritatea arabilor din împrejurimile Ierusalimului, au de gând să încerce intrarea în Capitală pentru a face demonstrații ostile lui Balfour.

O primădie pentru Balfour pare a exista numai dacă va vizita gambia Omar.

Măsurile ce s'au luat însă, va asigura ordinea și vor permite ca inaugurarea Universității, care are loc la 1 Aprilie, să decurgă în liniște.

Ultima oră

Șapte ani dela alipirea Basarabiei

BUCUREȘTI. Azi s'au împlinit șapte ani dela alipirea Basarabiei. S'a oficiat Te Deumuri la toate bisericile din capitală.

Dela Senat

BUCUREȘTI. În ședința de noapte a Senatului s'au votat articole până la 833 din legea pentru reorganizarea administrației.

Problema chirilor

BUCUREȘTI. — Guvernul a amânat pentru consiliul de miniștri de luni hotărârea în chestiunea prelungirii contractelor de închiriere la prăvălii.

Punctul de vedere al dlui ministru de justiție a fost primit cu multă amărăciune din partea comercianților. Organizațiunile comercianților din capitală au pregătit pe ziua de azi mari meetinguri de protestare.

Autoritățile civile și militare au luat toate măsurile pentru asigurarea ordinii. Patrute militare circulează pe străzile mai agitate.

Ziarele de opoziție spun, că dl

Mărzescu se opune prelungirii contractelor, afirmând că guvernul și Camera și-a exprimat punctul de vedere cu ocazia votării legii chirilor. D-sa a avut ieri o lungă convorbire cu dl Ionel Brătianu, căruia i-a declarat, că în cazul, când legea chirilor ar fi modificată sau s'ar legifera vadul comercial, se va retrage din cabinet.

Incendiu localizat

BUCUREȘTI. Eri sera la orele zece s'a declarat un incendiu la Cercul de recrutare din Calea Victoriei. Focul a fost localizat după o oră de muncă. Archivele Cercului au fost salvate.

Materialul rulant al Austro-Ungariei

Se afirmă că la sfârșitul lunei Martie se va ține la Viena o nouă conferință cu delegații tuturor statelor reprezentate în comisiunea pentru repartizarea materialului rulant al fostei monarhii Austro-Ungare.

Scopul acestei conferințe este studierea ultimilor lucrări de estimare ale acestor materiale și apoi prezentarea încheierii comisiunii reprezentanților dela Paris.

Economice.

Revizuirea brevetelor

S'a hotărât să se verifice actele tuturor fabricilor și întreprinderilor industriale din Ardeal și Banat, pentru că s'a constatat că o mulțime de străini au obținut la noi brevete industriale pe baza reciprocității când, în realitate, în niciuna din țările vizate — Ungaria, Austria și Germania — românii nu au acest drept.

Noii târguri de vite

Ministerul de domenii a aprobat deschiderea a două târguri de vite în com. Anași din jud. Sibiu, în zilele de 10 Februarie și 5 Iunie.

Deasemenea s'a aprobat deschiderea a două târguri anuale de vite și mărfuri în com. Topârcea jud. Sibiu, în zilele de 20 și 21 Aprilie și 27 și 28 Octombrie.

Curse de vapoare între Viena-Budapesta-Giurgiu

Prima societate de navigațiune cu vapoare pe Dunăre (D. D. S. G.) a organizat cu începere dela 19 Aprilie 1925 curse de pasageri și mărfuri express între Viena-Bratislava-Budapesta, Belgrad Rusciuk și Giurgiu.

Din Viena vapoarele de pasageri vor pleca în fiecare Miercuri și Duminică și vor sosi la Giurgiu în fiecare Sămbătă și Miercuri.

Dela Giurgiu vapoarele vor pleca în fiecare Marți și Sămbătă și vor sosi la Viena în fiecare Miercuri și Sămbătă.

Ungaria reduce prețul zahărului

BUDAPESTA, 25. — Zilele acestea ministerul de finanțe a lansat un ordin, potrivit căruia taxele, pentru fabricația zahărului sunt reduse la 4 fileri aur. În consecință, prețul zahărului va fi redus cu 500 coroane.

Convenție petroliferă franco-rusă

MOSCOVA, 25. — Eri a fost încheiată o convenție între sindicatul petrolifer sovietic și guvernul francez.

Franța va primi, conform acestei convenții, 70 de milioane de puduri de petrol.

Deflațiune în Italia

ROMA, 26. — În prezența lui De Ștefani, Giunta, Andrea Torre, sub-secretarul Spezzotti s'au ars lângă uzina de gaz San Paolo 100 milioane bilete de bancă, care nu vor mai fi înlocuite. De Ștefani declară

Devizela și valuta.

BURSA.

Zărich	Deschiderea	Inchiderea
Berlin	12334.37	12343.75
Amsterdam	206.75	206.75
New-York	518.50	518.50
Londra	2481.18	2481.18
Paris	2746.25	2750.18
Milano	2117.50	2120.18
Praga	15.40	15.40.18
Budapesta	72.18	72.18
Belgrad	820.18	820.18
București	246.25	247.50
Varșovia	100.18	100.18
Viena	7315.18	73.18

Cursul devizelor București

	Cerută	Oferite
Paris	11.30	
Berlin		
Londra	1020.18	
New-York	211.75	
Italia	868.18	
Elveția	40.10	
Viena	29.90	
Praga	6.30	
Budapesta		

Valute:

	Cerută	Oferite
Napoleon	790.18	
Mărci	48.50	
Leva	142.18	
Lire otomane	105.18	
Sterline	1010.18	
Francezi	11.10	
Elvețieni	40.18	
Italieni	8.55	
Drachme	340.18	
Dinari	328.18	
Dolari	210.18	
Marca poloneză	38.18	
Coroana austriacă	29.50	
maghiară	27.18	
cehoslovacă	6.20	

Casa de Păstrare a Județului, Arad.

CONVOCARE.

Domnișionarii ai societății noastre snt convocati la

LIV-a adunare generală ordinară

pentru ziua de 5 Aprilie 1925 la ora 11 și jum în localul institutului (Bulevardul Regina Maria 22-23).

Ordinea de zi.

1. Darea de seamă anuală, aprobarea bilanțului pe anul 1924, prezentarea raportului cenzorilor, hotărârea asupra distribuției beneficiului net, descărcarea de gestiune.
2. Alegerea a 8 membri în Consiliul de Administrație și a 5 cenzori pe o perioadă de 3 ani.
3. Alegerea a 13 membri în Comitet pe o perioadă de 2 ani.
4. Modificarea paragrafului 74, din statute.
5. Imputernicirea consiliului de administrație spre a putea modifica în cercul său de activitate statutele institutului potrivit

eventualelor instrucțiuni ale Tribunalului sau altor autorități.
 n. Eventuale propuneri de către acționari.
 D'ni acționari cari doresc a lua parte la adunare, își depun actiunile contra chitanța la casieria principală a institutului nostru până la 4 Aprilie 1925 ora 12 a. m.
 D'ni acționari pot lua oricând act de propunere Consiliului de Administrație cu privire la bilanțul și distribuția beneficiului net stându i la dispoziție cu 8 zile înaintea adunării.
 Arad, la 21 Martie 1925.

Consiliul de Administrație al Casei de Păstrare a Județului Arad

Bilanț la 31 Decembrie 1924

ACTIV		PASIV	
Casa în numerar și valute străine	12,482,757.30	Capital social	6,750,000.00
Creanțe la bănci	10,903,915.62	Fond de rezervă	4,901,377.97
Cambii	21,862,371.02	Fond de rezervă pentru diferențe de cursuri	701,897.29
Imprumuturi pe mobile	35,670.00	Fond de rezervă pentru scăderea valorii imobilelor	500,000.00
Imprumuturi ipotecare	851,329.07	Fond de pensii al funcționarilor băncii	726,319.00
Debitori în cont-curent	27,633,370.33	Debituri spre fructificare în livrele conturi curente și cekuri	57,631,499.00
Debitori în valori străine	8,964,014.18	Creditori	8,994,000.00
Fond de garanție pentru scrisuri funciare	204,385.00	Creditori în valori străine	7,338,819.00
Efecte de valori	5,202,057.00	Scrisuri funciare în circulație de 4 1/2 %	1,132,400.00
Hărățile de valoare ale fondului de pensii al funcționarilor	83,001.00	Scrisuri funciare de 4 1/2 % este la sorti	835,050.00
Scrisuri funciare	27,384.50	Dividende și cupoane funciare rămase neplătite	813,559.00
Imobile în Arad, Battonva și Elek	3,000,000.00	Posturi transitorii, dobanzi, comisioane și chirii	1,847,340.00
		Beneficiu:	
		Reportat din anul trecut	120,000.00
		Beneficiul net pe anul 1924	1,840,952.30
	94,253,284.84		94,253,284.84

Issekutz Geza m. p. Arad, la 31 Decembrie 1924. Pentru contabilitate: Domokos m. p. Grausz m. p.

Consiliul de Administrație:

- Băró Neuman Adolf m. p. Fodor Gyula m. p. Dr. Eugen Beleş m. p. Jelinek József m. p. Leopold Zsigmond m. p. președinte. dir. gen.
- Mairovitz Márton m. p. Takácsy Miklós m. p. Wadowszky Gusztáv m. p.
- Am verificat prezentul „Bilanț” și l'am găsit în concordanță cu registrele principale și auxiliare.

Comitetul cenzorilor:

- Fuchs Ignác m. p. Dr. Ștefan Anghel m. p. Dr. Bogdánffy Béla m. p. Deutsch Andor m. p. Tenner József m. p. președinte.

Raportul comitetului de supraveghiere al casei de păstrare a județului Arad, către adunarea generală a LIV-a.

Onorată Adunare Generală!

Avem onoarea a-Vă raporta, că în senzul statutelor institutului nostru precum și conform dispozițiilor cuprinse în legea comercială am procedat și în anul de gestiune 1924 expirat, la controlul institutului și am constatat că afacerile băncii au fost executate în ordine exemplară, spre deplina noastră mulțumire. Deasemenea drept rezultatul unei amănunțite examinări vă putem raporta, că contul bilanț pe anul 1924, care ne a fost înaintat de Direcțiune, arată situația reală a institutului, iar darea de seamă

a Direcțiunii a fost corectă asupra profitului de Lei 1,960,952.30 în care este cuprins și beneficiul reportat din anul 1923.

În urma celor relevate mai sus suntem de acord cu raportul Direcțiunii și propunem acceptarea lui, deasemenea, mai puțin și acceptarea propunerii Direcțiunii cu privire la distribuția profitului realizat.

Încheiând Vă rugăm să binevoiiți a ne da descărcarea de gestiune, ceace propunem să acordăm și Direcțiunii institutului nostru.

Arad, la 16 Martie 1924.

Comitetul de Supraveghiere al Casei de Păstrare a Județului Arad:

- Fuchs Ignác președinte. Dr. Ștefan Anghel. Dr. Bogdánffy Béla. Deutsch Andor. Tenner József

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)